

Uumasut naasullu avataanit eqqunneqartut pillugit UKA2021 nallertinnagu nassuiaammik saqqummiussinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Nassuiaat minnerpaamik tulluuttut uku pillugit paasissutissanik imaqassaaq: ajornartorsiutip annertussusai, maleruagassiassanut siunnersuutit, pinaveersaartitsineq, nakkutiginninneq kiisalu uumasunik naasunillu eqqussanik navianartorsiortitsisinnaasunik akiuiniarneq kiisalu suliniutit taakku aningaasalersornissaat.

(Inatsisartuni ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Suliffeqarnermut, Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut sinnerlugit Inatsisartuni ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit, aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarneranut qutsavigaara. Uumassusillit avataaniit tikiunneqartut, uumasut ajoqutaasut nappaatillu pinngortitamut najukkatsinnut, inuussutissarsiornermut periarfissatsinnut aningaasaqarnitsinnullu ajoqusiisinnaasut suliniuteqarfigneqarnissaat pillugu oqallinnissatsinnut tunngavissaqarluarpugut.

Uumassusillit avataaniit tikiunneqartut tassaapput uumassusillit, Kalaallit Nunaanni najugaqavissuunngitsut aammalu uumassusilinnut maani najugaqartunut kingunerluuteqarsinnaasut. Inuussutissarsiornermut, aammalu pingaartumik nunalerinermut aamma ajoqusiisinnaasutut taagorneqartut allat eqqunneqartarput, taakkulu eqqumaffigineqarnissaat pingaaruteqarpoq. Taakku uumassusiliupput nunatsinnut tikiunneqartut, aammalu naatitassanut nunalerinermillu suliaqartut uumasuutaannut ajoqusiisinnaasut.

Uumassusillit avataaniit tikiunneqartut kingunerluutigisinnaasaat, imaluunniit ajoqusiisartut tikiunneqartut ajoqusersinnaasaat assigiinngitsuupput. Ajornerpaamik pisoqassappat uumassusilinnik maani najugaqavissunik nungutitsisinnaapput, nappaatinik, naassusanik annaasaqangaatsiartunik nassataqarsinnaapput aammalu akiorniarneqarnerminni aningaasarpassuarnik naleqarsinnaapput.

Qujanartumik maannamut uumassusillit avataaniit tikiunneqartut aamma nunalerinitsinnut imartatsinnullu ajoqusiisartut tikiunneqartut ikittuinnaat nalunaarsorneqarsimapput. Kisiannili nunarsuarmut avatangiisitsinnut attaveqarnerup niuruteqarnerullu annertusiartornerani, aammalu silap allannguutaasa kingunerisaanik naasut, pupiit, uumasut tappiorannartullu avataaneersut uumanissaannut siaruarnissaannullu pitsaanerusunik atugassaqartitsilernerini suli amerlanerusut tikiunneqartarnissaat ilimanaateqarpoq.

Aalisarnitta, nunalerinitta aammalu pinngortitami isumalluutinik allanik atuinitta uumasunit, maani najugaqavissuunngitsunit sunnernerlunneqannginnissaanik qulakkeerinnisarput anguniassavarput. Tamatuma saniatigut uumasut assigiinngissitaarneri pioreersut illersussavagut. Taamaattumik pinngortitamik innarlitsaaliuinissamut inatsit ilaatigut uumasunik, naasunik tappiorannartunillu, Kalaallit Nunaanni nujuartartut uumasuunngitsunik eqqussinissamut inerteqquteqarnermik imaqarpoq. Aamma uumasut nappaataat pillugit

inatsiseqarpugut, uumasut nappaataasa inunnt tuniluussinnaanerinut maleruagassiuffiusumik.

Aamma Naalackersuisut Issittumi Siunnersuisooqatigiit Issittumi uumassusillit tikiussat pillugit suliniutaanut iliuusissatullu pilersaarussiaanut suleqataapput. Suliniummut tapiliussatut nalunaarusiamik, Kalaallit Nunaata imartaani uumassusillit tikiussat suunerinik aamma ulorianaateqarsinnaasunik arlalinnik naliliiffiusumik suliartoqarpoq. Nalunaarusiami qanoq iliorluta imartatsinni uumassusilinnut avataaniit tikiussanut illersuinissatsinnut inassuteqaateqartoqarpoq. Tassalu atorsinnaasunik ilisimasaqareerpugut. Nalunaarusiami assagiarsunnit assigiinngitsut arlallit Kalaallit Nunaata imartaanut eqqunneqassagunik ulorianartorsiortitsisinnaasutut naliliiffigineqarput. Assagiarsuit qullugissanik nammineerlutik angalaartunik nassataqartarput, taakkulu isorartuumut siaruaatipallattarput, aammalu imeq oqimaaloqutaq aqqutigalugu nuupallanneqarsinnaallutik. Ataatsimiinnermi matumani Imeq Oqimaaloqutaq pillugu isumaqatigiisummut ilanngunnissamat aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiussivugut, taamaalillutalu umiarsuit erngi oqimaaloquttat aqqutigalugit uumassusilinnik avataaniit tikiussisoqarnissaa pinngitsoorsinnaalissavarput.

Tassalu uumassusillit avataaniit tikiussat aamma ajoqusiisartut tikiussat siunissami ulorianartorsiortitsisinnaanerit eqqumaffigissagivut Naalackersuisunit siunnersuuteqartoq isumaqatigineqarpoq. Uumassusillit imartatsinnut apuussinnaasut ilaat ullumikkut Issittumi Siunnersuisooqatigiinni suliart aqqutigalugit ilisimasaqarfigaagut, aammalu pingaartumik imartatsinni pingaartumik uumassusillit avataaniit tikiussat ulorianartorsiortitsinerat pakkersimaarniarlugu suliniuteqarpugut..

Kiisalu Naalackersuisut naliliipput, nalunaarusiaq, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi allaaserineqartutut annertussuseqartoq, inuup ataatsip ukiup affaani sulinerata nalinga, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi taaneqartoq sinningaatsiarlugu akeqassasoq naatsorsuutigineqartariaqartoq. Tassani immikkut ittumik ilisimasallit, uumassusillit avataaniit tikiussat ajoqusiisartullu tikiussat pillugit immikkut ilisimasaqartut avataaneersut assigiinngitsut akilerlugit akuutinneqarnissaat pisariaqartinneqartussaapput.

Nunalerinermi Suliniutissat 2021-2030-mi saqqummertussami nunalerinermi ajoqusiisartunut unammilligassaqarneq, aammalu naasunik, issumik il.il. Kalaallit Nunaannut tikisitsisarnermut maleruagassiuffiusunik inatsiseqannginnera eqqumaffigineqarpoq. Tunisassiat taakku uumassusilinnik avataaniit tikiussanik ajoqusiisartunillu akoqarsinnaapput, taamaattumillu suliniummi suliassaqarfimmuut inatsisinik ineriartortitsinissaq suliassaavoq.

Tassalu suliniutinik assigiinngitsunik aallartitsoqareermat, aamma aningaasaqarneq eqqarsaatigalu siunnersuutip itigartinneqarnissaanik Naalackersuisut inassuteqarput.